

# Gotska Sandön



Ett fyrtiotal föreningsmedlemmar deltog i årets resa med m/t Mireya till Gotska Sandön. Parallellt med vår förening reste ett 20-tal biologilärare. Tankmotorfartyget Mireya avgick ifrån Nynäshamn och förde oss ut på ett soligt och alldeles stilla hav. Deltagarna åt, solade sig och studerade föreningens mycket fina skrift om Gotska Sandön (25 kr) dvs biologilärarna studerade den via kopior av vår bok... När vi närmade oss ön började det att blåsa upp, och snart rullade vi fram på ett uppört hav. På ön finns ingen hamn; fartygen ankrar upp en bit utanför den långgrundna sandön. Vi hjälpte besättningen att sjösätta livbåtarna med vilka vi skulle ta oss i land. Det visade sig vara ett litet företag att få båtarna loss och i vattnet. Vevspindlarna hade nog fått sig en och annan törn, och diverse rostangrepp gjorde ju inte det hela lättare. Bottenpluggarna i båtarna sattes i och motorerna startade. Den första livbåten åkte in till land överlastad med passagerare. Här följde en familj med som bara skulle stanna någon timma och sedan återvända till Nynäshamn med båten. Endast en av passagerarna i denna båt klarade sig helt torr iland. Nästa livbåt följde jag själv med. Föga anade då de andra passagerarna hur många gungande timmar de hade kvar att vänta på landstigningen. Turen gick bra ända tills vi nådde stranden då en kraftig våg tog sig för med att duscha oss välkomna. Sedan skulle jag ta ett elegant skutt iland ifrån fören men då passade en annan våg på att kraftigt gunga till farkosten så att mitt väl-tänkta svanhopp fick en något annan utformning. Det hela slutade med helt blöta jeans – till de redan ilandkomna och tillsynsmans stora munterhet. Men vad gjorde det med

blöta kläder i det strålände solskenet. Vid det här laget hade det blåst upp så kraftigt att vidare båttransport var omöjlig.

Vi hade härliga dagar på ön. I små grupper vandrade vi runt och studerade växter, fåglar, fornlämningar, flygsand eller bara njöt av den underbara naturen. Vilka fantastiska sandstränder! Det var intressant att se hur flygsanden omformade sig på Bredsandsudde när vinden tog i. Öns inre är mera enformigt med tallskogen och mossor. Nere vid gamla gården var det mycket vacker ängsmark med stora fina enar. Men största intrycket gjorde nog Arnagrop med de enorma sanddynerna och de döda tallstammarna som stod som statyer. De högsta dynerna erbjuder verkligen en vacker utsikt över öns tallskogar och det så färgskiftande havet. Man kunde ej låta bli att ta ett snabbt bad då och då när vi gick längs de fina sandstränderna trots att vattentemperaturen inte var så hög.

Mireya hade vid återkomsten fått elfelet lagat och bärgade sitt ankare. Och återresan gick utan äventyrligheter. Skeppsmaten smakade bra och efter en fin resa nådde vi åter Nynäshamn. Att jag före resan hade läst föreningens skrift och Albert Engströms skildringar av ön och deltagit i förmötet där Åke Rehnström visade bilder och gav information bidrog till att jag fick ut mycket av resan.

Den skara som kommit iland vandrade upp till de gårdar som ligger i närheten av den stora fyren. Här fanns fina övernattningshyddor och noggrant markerade tältplatser. Ett rent och snyggt kök fanns att tillgå. Vi gick utmed stränderna i den finvinkliga flygsanden. Längre in på sanddynerna växte fältsippa,

backtimjan och värärt, för att ta några exempel ur florán. Öns kappell var riktigt fint och låg i kanten av en mycket vacker äng som var kantad med lövskog. Här finns en del ekskog som det annars är ont om på ön pga tidigare hårda avverkningar till båtbyggnadsmaterial. Detta skedde utan hänsyn till återväxten.

Ett litet vattenhål hade anlagts för att ge fåglarna sötvatten. En naturlig källa finns även på Bredsandsudde men vattnet går inte upp i dagen här vid längre torka. Många fåglar omkommer nog när de trötta når ön och inte finner vatten. En av fågelskadargrupperna iakttog ett 30-tal arter, däribland kungsörnen, som även häckar på ön.

Det mesta av packningen var kvar på båten. Lite mat hade vi dock att samsas om. Vi funderade mycket på varför inte båten gick till läsidan av ön och släppte av passagerarna. Tillsynsman ordnade med radioförbindelse med Mireya och det visade sig att ankarspelet hade fått elfel och det gick inte att få upp ankaret. Sjön gick fortfarande för hög för att man skulle våga göra ett försök att ta iland passagerarna. Många timmar senare löstes problemet genom att man sågade av den grova ankarkättingen med bågfil och markerade platsen med en boj. De som såg elcentralen på båten med all rost och oxider som fanns där förvånade sig inte över att elfel kunde uppstå. Klockan var ca 13 när den första gruppen kom iland men det skulle dröja till klockan 23 innan de övriga nådde övernattningsplatsen. En del vad vid det laget sjösjuka. De hade blivit ilandsatta på södra delen av ön men tillsynsman ställde upp och skjutsade all packning.

Nils-Ove Håkansson